

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Petra Hluštíka, Ph. D., a JUDr. Daniela Spratka, Ph. D., ve věci

žalobkyně: **T. H. T.**
zastoupená advokátem Mgr. Markem Sedlákem
sídlem Milady Horákové 1957/13, 602 00 Brno

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1434/3, 140 21 Praha 4

žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 2. 2023 č. j. MV-222653-4/SO-22, ve věci povolení k přechodnému pobytu,

takto:

- I. Rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 2. 2. 2023 č. j. MV-222653-4/SO-22 se **zrušuje** a věc se **vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je **povinna** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 10 800 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta Mgr. Marka Sedláka, sídlem Milady Horákové 1957/13, 602 00 Brno.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhá přezkoumání shora označeného rozhodnutí žalované, jímž bylo zamítnuto žalobkynino odvolání a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 10. 11. 2022, kterým byla zamítnuta žalobkynina žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu z důvodu, že žalobkyně byla v době podání žádosti držitelkou krátkodobého víza, přičemž podle odůvodnění rozhodnutí správní orgány dospěly k závěru, že žalobkyně není rodinným příslušníkem občana Evropské unie.
2. Žalobkyně namítá, že:
 - a) pokud správní orgány dospěly k závěru, že žalobkyně není rodinným příslušníkem občana Evropské unie, bylo jejich povinností o tom rozhodnout samostatným výrokem podle § 87e odst. 1 písm. i) bodu 1. nebo 3. zák. č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZPC“);
 - b) jakkoli žalobkyně již v řízení před správním orgánem I. stupně uplatnila tvrzení, že je rodinným příslušníkem svého syna T. T. L., nar. X, správní orgány tuto argumentaci odbyly tvrzením, že s ním žalobkyně nežije ve společné domácnosti, tento žalobkynin syn žije u pěstounů, a to přesto, že žalobkyně tvrdila, že se svým druhem (nyní již manželem) o syna pečují a nebyly provedeny důkazy, které žalobkyně k této otázce navrhla.
3. Žalovaná navrhuje zamítnutí žaloby. Má za to, že žalobkyně po celou dobu správního řízení nedoložila žádné doklady, které by prokazovaly, že o svého syna skutečně pečuje. Další dokazování by bylo v tomto případě nadbytečné.
4. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)] napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
5. Z obsahu správních spisů soud zjistil, že žalobkyně podala kolkovanou žádost o povolení k přechodnému pobytu na předepsaném tiskopise, kde pod nadpisem „*Ve vztahu k výše uvedenému občanu EU jsem*“ uvedla v bodě „X) jiný“ tento text: „*Dále se považuji za rodinného příslušníka občana EU, a to mého syna T. T. L., nar. X, st. občana CZE, bytem (...).*“ Součástí spisu je i písemnost nadepsaná „*Doklad rodinného příslušníka občana České republiky*“ tohoto znění: „*My, níže podepsaní (... - žalobkyně a její druh) tímto potvrzujeme, že jsme vzájemně rodinnými příslušníky, a to druh a družka, kdy na území ČR žijeme ve společné domácnosti na adrese (...). Dalším rodinným příslušníkem je náš společný syn T. T. L., nar. X, který žije na adrese (...). K prokázání výše uvedeného navrhuje provedení našeho výsledku, provedení místního šetření na adrese (... - žalobkyně a jejího druha), popřípadě výsledky našich dalších rodinných příslušníků.*“
6. Tato žádost byla zamítnuta rozhodnutím správního orgánu I. stupně ze dne 10. 11. 2022, kde k otázce péče žalobkyně o syna správní orgán I. stupně uvedl: „*Podle údajů uvedených v žádosti je sice účastnice řízení rodičem občana EU nebo občana České republiky mladšího 21 let (...), nicméně nesplňuje podmínky uvedené v ust. § 15a odst. 1 písm. b) zák. č. 326/1999 Sb., jelikož o svého syna sama nepečuje. (... - syn) se svou matkou nesdílí domácnost (...), syn účastnice řízení*

s ní a jejím druhem nežije ve společné domácnosti a žije u pěstounů (...). Z uvedeného vyplývá, že účastnice řízení se na péči o (... - syna) nepodílí (...).

7. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, v němž namítala, že ZPC neobsahuje podmínku, podle které by musela se svým synem sdílet společnou domácnost. Toto ustanovení vyžaduje skutečnou péči, což žalobkyně splňuje i přesto, že syn žije u pěstounů. S žalobkyní a jejím druhem, svým otcem, totiž syn tráví svůj volný čas a rodiče o něj skutečně pečují, což žalobkyně navrhla prokázat výsledkem svým, svého druha a dalších rodinných příslušníků. Pokud měl správní orgán I. stupně nějaké pochybnosti, měl žalobkyni podle § 45 odst. 2 správního řádu vést k odstranění vad žádosti, což neučinil. Dále namítala, že rozhodnutí správního orgánu I. stupně neobsahuje žádný výrok o tom, že by žalobkyně nebyla rodinným příslušníkem svého syna.
8. Žalobkynino odvolání bylo zamítnuto napadeným rozhodnutím. V něm uzavřela, že žalobkyně o svého syna nepečuje. Konkrétně uvedla: *„Syn s účastnicí řízení nesdílí společnou domácnost a žije u pěstounů. Tyto skutečnosti sama účastnice řízení uvedla a vyplývají ze spisového materiálu. Účastnice řízení přicestovala na území ČR 28. 7. 2022. Komise hodnotí daný stav věci za prokázaný, je třeba brát v potaz i věk syna účastnice řízení a skutečnost, že syn žije na jiné adrese, u svých pěstounů. Účastnice řízení měla dostatek času se ke vztahu se svým synem vyjádřit, ve vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí žádné informace týkající se její péče o syna neuvedla. Výslech účastnice řízení navrhovala z důvodu prokázání partnerského vztahu, nikoliv prokázání skutečnosti, že skutečně pečuje o svého syna.“*
9. Předně krajský soud považuje za nedůvodný žalobní bod a).
10. Podle § 87e odst. 1 písm. i) bodů 1. a 3. ZPC ministerstvo žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu zamítne, jestliže
 - i) žadatel, který není rodinným příslušníkem občana Evropské unie podle § 15a odst. 1 nebo 2, v době podání této žádosti
 1. není podle tohoto zákona oprávněn pobývat na území,
 3. je držitelem krátkodobého víza; to neplatí pro držitele krátkodobého víza vydaného podle § 20 odst. 6.
11. Ze samotného návětí tohoto ustanovení plyne oprávnění a povinnost správního orgánu žádost zamítnout, nikoli vydávat samostatný výrok o tom, zda účastník řízení je či není rodinným příslušníkem občana EU. Další text obsažený v písm. i) bodech 1. a 3. toliko stanoví podmínky pro zamítnutí žádosti, s nimiž se musí správní orgán vypořádat v odůvodnění, aniž by tu byla stanovena pro správní orgán jakákoli povinnost cokoli dalšího deklarovat výrokem.
12. Žalobkyně neuvádí a soudu není ani známo jiné ustanovení, které by správním orgánům ukládalo povinnost rozhodnout o postavení účastníka řízení jako rodinného příslušníka občana EU samostatným výrokem.
13. Důvodným je však žalobní bod b).
14. Žalobkyně již v žádosti jasně uvedla, že své postavení rodinného příslušníka občana EU odvozuje i od svého syna, jakkoli ten žije u pěstounů a s matkou nevede společnou domácnost.
15. Současně – jak bylo citováno v odst. 5. tohoto rozsudku – znovu deklarovala nejen svůj partnerský vztah, ale i vztah k synovi. Až za údajem o vztahu o synovi učinila důkazní návrhy *„k prokázání výše uvedeného“*. Z předmětného textu nelze bez dalšího preparovat, jak

činí žalovaná, že předmětné důkazní návrhy jsou navrženy jen k prokázání partnerského vztahu, naopak má soud za to, že tyto důkazní návrhy byly učiněny k prokázání všeho výše uvedeného, tj. i k prokázání vztahu rodinného příslušníka, který žalobkyně odvozuje od svého syna.

16. Podle § 15a odst. 1 písm. b) ZPC rodinným příslušníkem občana Evropské unie se pro účely tohoto zákona rozumí jeho rodič, jde-li o občana Evropské unie mladšího 21 let, o kterého skutečně pečuje. Toto ustanovení bylo naposledy novelizováno zákonem č. 314/2015 Sb.
17. Důvodová zpráva k zák. č. 314/2015 Sb. uvádí: „*S ohledem na požadavek skutečné výchovy je akcentován faktický stav péče, tj. skutečné výchovy nezletilého občana Evropské unie, přičemž není vyloučeno, aby za rodinného příslušníka byl považován např. i rozvedený rodič, který se skutečně podílí na péči, resp. výchově dítěte. Nejde tedy o formální existenci či neexistenci rodičovské odpovědnosti, ale o to, zda ji v daném případě rodič skutečně vykonává, tedy zda skutečně pečuje o dotyčné dítě.*“
18. Výkladu pojmu „*skutečně pečuje*“ se věnoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 31. 1. 2019 č. j. 10 Azs 178/2018-37, v němž varoval před ukvapenými závěry. Vycházel tehdy ze skutkové situace, kdy stěžovatel se synem a bývalou manželkou vskutku nežili v jedné domácnosti, navíc syn převážně žil v domácnosti matky. Příklad byl však specifický v tom, že stěžovatel tvrdil a prokazoval pravidelnou péči o syna, a to v míře, která je v rozvedených manželstvích obvyklá (pobyt každý druhý víkend, delší pobyty během svátků). Žalovaná tyto skutečnosti nevzala v potaz. Nejvyšší správní soud neopomněl ani vyjádřit svůj údiv nad tím, že žalovaná nevyslechla syna stěžovatele, neboť jen tak lze vskutku zjistit sílu vztahu otce a syna a s tím související otázku „skutečné péče“ o dítě.
19. Krajský soud má za to, že v nyní posuzované věci je skutková situace obdobná. Žalobkyně tvrdí, že o syna skutečně pečuje a navrhuje k tomu výslech svůj, svého druhu (nyní manžela) a dalších rodinných příslušníků (viz odst. 15. tohoto rozsudku). Aniž by byly tyto důkazy – kterými vskutku lze zjistit sílu vztahu syna a rodiče, jakož i další otázky k posouzení „skutečné péče“ – provedeny, správní orgány vyšly mechanicky z toho, že syn žije na jiné adrese než matka, a to u pěstounů, aniž se „skutečné péči“ matky o syna blíže věnovaly, a to přes výslovný důkazní návrh matky.
20. Krajský soud proto dospěl k závěru, že závěry napadeného rozhodnutí nemají oporu ve spise a v posouzení důkazních návrhů jsou s ním dokonce v rozporu. Proto napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. zrušil a podle § 78 odst. 4 s. ř. s. věc vrátil žalované k dalšímu řízení. V něm žalovaná posoudí po materiální (nikoli pouze formální) stránce, zda lze v nyní posuzovaném případě uvažovat o „skutečné péči“ žalobkyně o syna, přičemž k této otázce provede potřebné dokazování.
21. V dalším řízení jsou správní orgány vázány závěry vyslovenými v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
22. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobkyně byla v řízení procesně úspěšná a vzniklo jí tak vůči žalované právo na náhradu nákladů řízení. Náklady žalobkyně tvoří:
 - a) zaplacený soudní poplatek z žaloby 3 000 Kč
 - b) zaplacený soudní poplatek z návrhu na přiznání odkladného účinku 1 000 Kč
 - c) náklady právního zastoupení advokátem

▮) odměna advokáta za zastupování v řízení
ve výši 3 100 Kč / úkon při těchto úkonech
právní služby:	§ 7, § 9 odst. 4 písm. d)
§ 12 odst. 4	
1) příprava a převzetí věci		
2) sepsí žaloby	vyhl. č. 177/1996 Sb.	6 200 Kč
▮) paušální náhrada hotových výdajů advokáta
ve výši 300 Kč / úkon při úkonech právní
pomoci vypočtených pod písm. ▮)	§ 13 odst. 3
vyhl. č. 177/1996 Sb.	600 Kč
<i>Celkem</i>		<i>10 800 Kč</i>

Soud proto uložil žalované zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení tuto částku, a to dle § 64 s. ř. s. ve spojení s § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších změn a doplnění (dále jen „o. s. ř.“) k rukám advokáta, který žalobkyni v řízení zastupovala. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a o. s. ř., týkající se nabytí právní moci rozhodnutí (srov. § 54 odst. 5 s. ř. s., § 159, § 160 odst. 1 o. s. ř.), uložil soud žalované povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí nebo exekuci.

Ostrava 29. února 2024

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu